Рішення
спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Боровська Анастасія Олегівна**, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2022 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Право», виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 109-34 від 17 березня 2026 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради	–	**Марини СТЕФАНЧУК**, докторки юридичних наук, професорки, професорки кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Рецензентів	–	**Кирила ЛЕГКИХ**, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка; **Ольги САЛЕНКО**, кандидатки юридичних наук, доцентки, доцентки кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Офіційних опонентів – **Вероніки БЕРЧ**, докторки юридичних наук, доцентки, професорки кафедри конституційного права та порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Ольги ОВСЯННІКОВОЇ, кандидатки юридичних наук, доцентки, доцентки кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

На засіданні 08 травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Боровській Анастасії Олегівні** на підставі публічного захисту дисертації «Роль дорадчих органів у формуванні судової влади України» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано на кафедрі юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник – **Оксана ХОТИНСЬКА-НОР,** докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та містить нові науково-обґрунтовані результати, а саме: обґрунтовано, що за своєю правовою природою дорадчі органи є новим, складним, комплексним інститутом, що поєднує в собі елементи держави та громадської інституції. Вони різняться за способом створення, складом, функціоналом і повноваженнями, проте єдині за спрямуванням діяльності – здійснення

громадського контролю за формуванням органів судової влади для забезпечення їх легітимності на тлі суспільно-політичних змін, спрямованих на відновлення суспільної довіри до судів. Запропоновано типологізацію дорадчих органів, залучених до формування судової влади України за такими ознаками як: (а) цільове призначення, (б) суб'єктний склад, (в) наявність перехідного періоду у процесі формування їх складу. Виокремлено та класифіковано функції дорадчих органів на основні (легітимуюча, аналітична, превентивна, контрольна, діагностична, соціальна) та допоміжні (інструктивно-методична, інформаційна, функція захисту визначеної законом інформації). Розмежовано моделі взаємодії дорадчих органів із суб'єктами їх формування: 1) відкрита та інтегрована (ГРД, ГРМЕ та частково Експертна рада), 2) автономна та результатоорієнтована (Конкурсна комісія, Етична рада та ДГЕ). Обґрунтовано доцільність подальшої інституційної консолідації дорадчих органів в системі судової влади, що передбачає створення єдиного дорадчого органу, здатного акумулювати ключові функції чинних дорадчих утворень у руслі відповідності міжнародним стандартам незалежності судової влади. Сформульовано положення про соціальну відповідальність дорадчих органів, яка постає як відповідальність за дії чи бездіяльність їх членів, що фактично унеможливлюють подальше легітимне (засноване на довірі) функціонування таких органів, зокрема у випадках вчинення членами дорадчих органів корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень чи систематичного й очевидного нехтування покладеними функціями. Удосконалено: комплекс передумов виникнення в системі судової влади України дорадчих органів, до яких віднесено: 1) спалахи громадської активності; 2) низький рівень легітимності органів судової влади і суспільний запит на посилення їх доброчесності та боротьбу з корупцією у судовій системі; 3) необхідність нових регламентованих способів громадського контролю за формуванням судової влади; 4) декларацію та реалізацію антикорупційних реформ в Україні; аргументацію щодо збереження та розвитку форм участі громадянського суспільства у процедурах добору кадрів для судової влади. Дістали подальшого розвитку: поняття дорадчих органів, залучених до формування судової влади України, як постійно діючих незалежних колегіальних

органів, до складу яких входять представники громадськості, та які створюються відповідно до закону з метою сприяння суб'єктам формування суддівського корпусу та органів суддівського врядування в оцінці кандидатів на посади в органах судової влади критеріям доброчесності, професійної етики та, у деяких випадках, професійної компетенції; підходи до дослідження повноважень дорадчих органів у двовимірній системі, що передбачає: 1) сукупність прав і обов'язків дорадчих органів як колегіальних утворень, 2) сукупність прав і обов'язків членів дорадчих органів; положення щодо виокремлення у процесі формування дорадчих органів інституційного та процедурного компонентів, що передбачає в першому випадку акцент на вимогах (оціночних і об'єктивних) до членів дорадчих органів, а в другому – на необхідності чіткої регламентації порядку їх відбору; положення щодо можливості та меж судового оскарження висновків дорадчих органів у випадках, коли такі висновки призводять до припинення участі особи в конкурсних процедурах, з метою забезпечення права на судовий захист та збереженні при цьому функціональної незалежності дорадчих органів.

Здобувачка має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 наукові статті у фахових виданнях України, а також 6 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Боровська А.О. Становлення інституту дорадчих органів у системі судової влади України: історичний контекст. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право.* 2023. Т. 2. Вип. 80. С. 230-234.

2. Боровська А. Дорадчі органи судової системи України: роль і функції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки.* 2024. № 2 (128). С. 5-9.

3. Боровська А.О. Поняття і правова природа дорадчих органів судової системи України. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2024. № 11. С. 484-487.

4. Боровська А.О. Дорадчі органи в системі судової влади України як результат реалізації судової реформи. *Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 21 жовтня 2022 року). Чернівці, 2022. С. 18-21.

5. Боровська А.О. Дорадчі органи у системі судової влади: історичний контекст. *Актуальні проблеми судового права*: матеріали Міжнар. наук.- практ. конф.(м. Харків, 21 квітня 2023 року). Харків: Юрайт, 2023. С. 225-228.

6. Боровська А.О. Правовий статус Етичної ради: проблеми правового регулювання. *Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Чернівці, 2023. С. 98-102.

7. Боровська А.О. Функції дорадчих органів у судовій системі України. *Актуальні проблеми судового права*: матеріали міжнар. наук.- практ. конф. (м. Харків, 26 квіт. 2024 року). Харків: Право, 2024. С. 176-179.

8. Боровська А.О. Особливості правового статусу членів дорадчих органів судової системи України. *Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 31 жовтня 2024 року). Чернівці, 2024. С. 20-24.

9. Боровська А.О. Процес формування дорадчих органів у судовій владі України: деякі аспекти. *Актуальні проблеми судового права*: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф.(м. Харків, 25 квітня 2025 року). Харків: Право, 2025. С. 174-178.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Стефанчук Марина Миколаївна, докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна без зауважень.

Легких Кирило Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна з зауваженнями:

1. На сторінці 18 дослідження авторкою сформульовано мету та завдання дослідження, серед яких - визначити можливість дорадчих органів бути самостійними суб'єктами юридичної відповідальності та нести соціальну відповідальність. Досягаючи окресленого завдання дослідження, авторка (сторінка 159 дослідження) визначає, що «притягненням» дорадчих органів до соціальної відповідальності буде відмова від існуючих моделей та пошук нових способів взаємодії громадянського суспільства із судовою владою у процесах формування її кадрового корпусу, оскільки форма громадського контролю не може превалювати над його суттю. Підставами такої відповідальності, за визначенням авторки, є учинення дій або бездіяльності членами дорадчого органу, які фактично унеможливлюють подальше легітимне функціонування такого органу, наприклад: вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, систематичне неналежне, поверхневе, неякісне виконання покладених на них законом і суспільством обов'язків, відверте нехтування такими обов'язками, регулярне невідвідування засідань чи ухилення від участі у роботі органу тощо. Під час публічного захисту бажано лаконічно окреслити ставлення авторки до можливості заборони брати участь в діяльності дорадчих органів тим особам, які входили до складу відповідного дорадчого органу й вчинили відповідні правопорушення або знехтували своїми обов'язками.

2. На сторінці 195 (висновок 12) авторка, ураховуючи ситуативний і еклектичний розвиток інституту дорадчих органів, виснує, що логічним і обгрунтованим кроком його подальшої еволюції є інституційна консолідація, що передбачає створення єдиного дорадчого органу, здатного акумулювати ключові функції чинних дорадчих утворень без суперечності європейським стандартам судового врядування, водночас відповідаючи суспільному запиту на прозорість, доброчесність і легітимність процедур формування судової влади. Створення такої моделі сприятиме усуненню дублювання повноважень, підвищенню ефективності механізмів перевірки кандидатів та спрощенню системи кадрового добору під громадським контролем. Даний висновок с дискусійним та таким, що не повною мірою відповідає власним ідеям авторки, висловленим на сторінці 160 дослідження.

Під час публічного захисту бажано окреслити ставлення авторки до індикаторів рівня легітимності судової влади, які свідчитимуть про можливість відмови від залучення дорадчих органів в процесі формування судової влади уповноваженими органами суддівського врядування.

3. На сторінці 115 дослідження авторкою цілком обгрунтовано зауважено, що покладання організаційно-технічних та аналітичних функцій дорадчих органів на працівників секретаріатів органів судової влади та інших осіб, які залучаються до виконання таких функцій може створювати ризики неправильної інтерпретації інформації на етапі її попереднього опрацювання, адже у такому випадку роль членів дорадчих органів зводиться до аналізу вже відібраної та відфільтрованої інформації, що, у свою чергу, актуалізує питання щодо достовірності таких даних, правильності їх інтерпретації й добросовісності виконання своїх законних обов'язків, зокрема - брати участь у роботі органу самостійно й не передавати своїх повноважень іншим особам. Особливого значення це набуває у випадку участі міжнародних експертів, які можуть покладатися на вже попередньо опрацьовані матеріали (наприклад, перекладачами або аналітиками), що потенційно може впливати на якість та об'єктивність прийнятих ними рішень. Під час публічного захисту бажано окреслити ставлення авторки до залучення «інших осіб» для виконання таких допоміжних функцій, зокрема в контексті (1) прозорості процедури їх відбору, (2) вимог щодо професійних та особистих навичок.

Саленко Ольга Василівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри юстиції Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Позитивно оцінюю те, що авторка послідовно аналізує заявлену проблематику крізь призму міжнародних стандартів, зокрема висновків Венеційської комісії, Консультативної ради європейських суддів та Організації з безпеки і співробітництва в Європі, і коректно використовує їх для обгрунтування підходів до участі дорадчих органів у формуванні судової влади України, порядку їх формування, повноважень та функціонування загалом. Такий підхід свідчить про

належний рівень теоретичної підготовки та розуміння сучасних міжнародних орієнтирів у сфері формування судової влади.

Водночас вважаю за доцільне звернути додаткову увагу на можливість посилення зроблених висновків шляхом окремого аналізу практики ЄСПЛ, оскільки саме вона формує прикладні та обов'язкові для держав критерії оцінки легітимності процедур формування судової влади та рівень довіри до правосуддя.

З цією метою доцільно mutatis mutandis врахувати висновки ЄСПЛ щодо концепції «суду, встановленого законом», а також правових наслідків істотних процедурних порушень під час добору чи призначення суддів (зокрема, рішення ЄСПЛ у справі «Gumundur Andri Ástrosson v. Iceland» (GC), № 26374/18; «Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Poland», № 4907/18 тощо).

Урахування практики ЄСПЛ сприяло б більш комплексному та збалансованому розкриттю ролі відповідних суб'єктів, у даному випадку дорадчих органів, у формуванні судової влади з позицій як міжнародних рекомендацій soft law, так і обов'язкових конвенційних стандартів.

2. У продовження наведеного вище доцільним видається можливість звернення до порівняльно-правового аналізу практики окремих іноземних держав щодо залучення органів громадськості або інших несуддівських суб'єктів до формування судової влади. Такий підхід міг би слугувати додатковим інструментом для ілюстрації різних моделей участі громадськості та окреслення меж їх застосування з урахуванням вимог забезпечення незалежності судової влади та інституційного балансу.

Зазначений підхід не змінює загальної логіки дослідження, проте міг би слугувати додатковим аргументом для обгрунтування висновків авторки та посилення їх переконливості у світлі сучасних європейських тенденцій розвитку окремих інститутів судової влади.

3. Заслуговує на увагу, що авторка згадує у роботі Тимчасову спеціальну комісію з перевірки суддів (далі - ТСК) як інституційний попередник сучасних дорадчих громадських органів, водночас обгрунтовано утримується від детального аналізу її діяльності з огляду на ліквідацію та вичерпання своїх повноважень.

Водночас доцільно зауважити, що порядок формування та організаційне забезпечення діяльності ТСК, визначені Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», викликали обґрунтовані питання з позицій відповідності Конституції України, зокрема щодо участі Верховної Ради України у формуванні такого органу та забезпечення його діяльності при Вищій раді юстиції (нині - Вищій раді правосуддя) за відсутності прямих конституційних підстав для цього. У цьому сенсі конституційна легітимність ТСК могла бути забезпечена лише за умови попередніх змін до Основного Закону та приведення національного законодавства у відповідність до його положень.

У зазначеному контексті цілком обґрунтованою є висловлена в дисертації теза про фрагментарний і ситуативний характер розвитку інституту дорадчих органів у сфері формування судової влади з посиланням на позицію О. З. Хотинської-Нор щодо наявності «інституційного вакууму» в організації судової системи.

З огляду на це, доцільним видається більш розгорнутий аналіз чинних дорадчих і допоміжних органів, які сьогодні безпосередньо впливають на формування судової влади, з точки зору їх відповідності Конституції України та допустимих меж впливу на судову владу з позицій принципів незалежності судів, верховенства права і правової визначеності.

Берч Вероніка Вікторівна, докторка юридичних наук, доцентка, професорка кафедри конституційного права та порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Запропонована авторкою у рамках підрозділу 1.3. класифікація функцій дорадчих органів (стор. 73-74) заслуговує на позитивну оцінку як спроба впорядкування складного функціонального спектра діяльності відповідних інституцій. Поряд із зазначеним, доцільним видається більш чітке окреслення критерію, який покладено в основу поділу функцій на основні та допоміжні. У представленому вигляді зазначений поділ потребує методологічної обґрунтованості. В цьому контексті також звернемо увагу і на те, що функція захисту визначеної законом інформації, віднесена

до допоміжних, фактично має самостійне значення в умовах цифровізації та зростання вимог до обробки чутливих даних, зокрема, у процедурах добору та оцінювання суддів. У зв'язку з цим її кваліфікація як допоміжної виглядає дискусійною та потребує додаткового аргументування.

2. На стор. 182 дисертаційного дослідження авторка зазначає, що «…самостійною підставою для судового оскарження мають виступати процедурні порушення, зокрема ухвалення висновку з порушенням регламенту діяльності дорадчого органу, неповноважним або неналежним складом його членів, чи з істотним відхиленням від установленої процедури розгляду матеріалів. Водночас необхідно чітко зафіксувати, що сам факт незгоди особи зі змістом висновку дорадчого органу не може розглядатися як достатня підстава для його скасування. З огляду на це судовий контроль не повинен перетворюватися на механізм заміни експертної оцінки судовим розсудом чи інструмент ревізії висновків.». Так, твердження про визначення процедурних порушень як самостійної підстави для судового оскарження видається обґрунтованим, проте в роботі недостатньо розкрито критерії відмежування істотних порушень від формальних. Відсутність вказаної диференціації здатне ускладнити практичне застосування запропонованого бачення та створити ризик неоднорідної судової практики.

3. У межах дисертаційного дослідження дисертанткою сформульовано положення, відповідно до якого «логічним і обґрунтованим кроком подальшої його еволюції є інституційна консолідація, що полягає у створенні єдиного дорадчого органу, здатного акумулювати ключові функції чинних дорадчих органів без суперечності європейським стандартам, та водночас відповідаючи суспільному запиту на прозорість, доброчесність і легітимність процедур формування судової влади». Безперечно, зазначена позиція вирізняється концептуальним переосмисленням інституційної моделі дорадчих органів, однак запропонована ідея інституційної консолідації потребує більш виваженого обґрунтування. Насамперед звертає на себе увагу певна узагальненість аргументації на користь створення єдиного дорадчого органу. У роботі зазначена пропозиція подається як логічний етап еволюції, проте недостатньо розкрито, які саме системні недоліки дорадчих органів можуть бути

усунуті шляхом такої консолідації та чи не призведе вона, навпаки, до надмірної концентрації впливу в межах одного інституційного центру. Окремої уваги заслуговує питання функціональної сумісності різних за природою повноважень, які пропонується акумулювати в межах одного органу.

Овсяннікова Ольга Олександрівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Оцінка позитивна з зауваженнями:

1. В дисертаційному дослідженні, говорячи про дорадчі органи, авторка використовує різні правові категорії, наприклад, «дорадчі органи судової системи», «дорадчі органи судової влади», навіть «дорадчі органи системи органів юстиції в Україні». Враховуючи таку розрізненість, було б доцільно розмежувати ці поняття та визначити складові кожного з них. При цьому, варто зауважити, що авторкою у підрозділі 1.3. вказується на необхідність розтлумачення понять «судова система», «система судоустрою», «судова влада» та визначення складових судової системи та судової влади, але в ході дослідження авторка зупиняється лише на судовій системі і врешті решт це не призводить до відсутності плутанини в тексті дисертації. Більш того, авторка посилається на дослідження О. Хотинської-Нор, яка зазначала, що судова система – це цілісний комплекс правових інституцій, в яких дістає прояв судова влада, та їх зв'язків. За такого підходу елементами судової системи О. Хотинська-Нор визначає принципи організації судової системи, суддівський корпус, судове самоврядування, судове право, прокуратуру та адвокатуру. З огляду на вищезазначене, по-перше, виникає питання, чи доцільно використовувати в рамках дослідження категорію «дорадчі органи судової системи», чи, все ж таки, особливо враховуючи назву дисертаційного дослідження, варто говорити про «дорадчі органи судової влади»? Тим більше, що законодавчо наразі не закріплене поняття «судова система», а використовується поняття «система судоустрою». По-друге, чи не доцільно використовувати категорію «дорадчі органи в системі правосуддя та суддівського врядування», враховуючи статус таких органів, як ВРП та ВККСУ? Під час публічного захисту дисертаційного дослідження вважаємо за необхідне почути,

яка ж саме правова категорія найбільш повно відображає статус тих дорадчих органів, які авторкою аналізуються.

2. На сторінці 50 дисертаційного дослідження авторкою вказується, що негативний висновок ГРД щодо судді/кандидата на посаду судді вже має більшу вагу під час прийняття ВККСУ рішення, проте все ж він є результатом здійснення ГРД своєї «дорадчої» функції, оскільки ГРД не приймає остаточного рішення. При цьому зазначається, що «вага» рішення чи висновку дорадчого органу залежить від місця інституції (куди проходить конкурс) в ієрархії судової системи України та саме від цього залежить, яке значення для її формування має голос дорадчого органу. В цьому аспекті виникає питання, чи маються на увазі всі дорадчі органи, чи тільки ГРД? І чи може авторка пояснити, в чому саме проявляється «вага» такого рішення, в залежності від того, в який орган відбувається конкурс?

3. У підрозділі 2.3., який присвячений відповідальності дорадчих органів, авторкою наголошується на тому, що провідним у науці вважається підхід класифікації видів юридичної відповідальності за галузевою структурою права, який отримав нормативно-правове визнання у Рішенні КСУ від 30 травня 2001 року No7-рп/2001: «Загальновизнаним є поділ юридичної відповідальності за галузевою структурою права на цивільно-правову, кримінальну, адміністративну та дисциплінарну». При цьому, в подальшому, авторка виокремлює і матеріальну відповідальність, та доходить висновку, що такий вид відповідальності не застосовується до членів дорадчих органів, оскільки в основі матеріальної відповідальності лежить обов'язок працівника вживати заходів до запобігання шкоді і бережливо ставитися до майна роботодавця, а на членів дорадчих органів дане зобов'язання не поширюється з огляду на відсутність трудових відносин як таких. Окрім цього, авторка виокремлює політичну відповідальність, і також доходить висновку, що відносити дорадчі органи до суб'єктів політичної відповідальності передчасно. Ми погоджуємось, що дорадчі органи судової влади та їх члени не є суб'єктами ані матеріальної, ані політичної відповідальності. Разом із тим, вбачаємо певну неузгодженість при визначенні соціальної відповідальності дорадчих органів. Так, на початку підрозділу авторкою зауважується, що соціальну відповідальність

можна визначити як перспективний і ретроспективний взаємозв'язок між особою та суспільством, який знаходить зовнішній прояв у добровільній реалізації соціальних норм, котра припускає схвалення та заохочення, а у випадках ненормативної соціальної поведінки передбачає для її суб'єктів обов'язок зазнати певні несприятливі наслідки. При цьому, за суб'єктом розрізняються такі види соціальної відповідальності, як індивідуальна, колективна або групова, та суспільна відповідальність. А залежно від виду соціальної норми, що містить вимоги суспільства до поведінки особи, соціальної групи людей, суспільства в цілому пропонується розрізняти: моральну відповідальність (відповідальність, яка настає за порушення норми моралі); релігійну відповідальність (відповідальність, яка настає за порушення релігійної норми), юридичну відповідальність (відповідальність, яка настає за порушення норми права) тощо.

В подальшому авторка наголошує, що моральна та релігійна відповідальність не становить наукового інтересу і переходить до аналізу юридичної відповідальності, як, як ми зрозуміли, різновиду соціальної.

При цьому, наприкінці підрозділу авторка доходить висновку про можливість розгляду дорадчих органів як інституцій громадянського суспільства у статусі суб'єктів соціальної відповідальності, вказуючи, що розуміння рівня своєї соціальної відповідальності полягає в тому, що дорадчі органи мають усвідомлювати й враховувати вплив своїх висновків та рекомендацій; ураховувати суспільні очікування, що природно формуються довкола діяльності дорадчого органу. Вказується, що дорадчі органи можуть бути суб'єктами соціальної відповідальності лише в загальному розумінні такої відповідальності за вчинення дій або бездіяльності їх членами, які фактично унеможливлюють подальше легітимне функціонування таких органів (вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, систематичне відверте нехтування своїми обов'язками тощо).

У зв'язку із вищевикладеним виникає питання: соціальна відповідальність дорадчих органів включає юридичну відповідальність (цивільно-правову,

кримінальну, адміністративну, дисциплінарну) чи виступає окремим особливим видом відповідальності дорадчих органів?

4. В підрозділі 2.4., присвяченому перспективам вдосконалення інституту дорадчих органів, авторка вказує, що після інституційної стабілізації, коли базові регламенти, методології та гарантії прозорості й підзвітності вже закріплено, склад дорадчого органу має формуватися виключно з громадян України, що узгоджується з конституційним принципом народного суверенітету (народ як єдине джерело влади), відповідальність перед суспільством та стійкість інституцій без зовнішньої залежності. Варто уточнити, чи стосуються Ваші пропозиції складу всіх дорадчих органів, і зокрема, чи поширюється вона на ГРМЕ?

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради;

«Проти» - 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Боровській Анастасії Олегівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова спеціалізованої вченої ради
докторка юридичних наук, професорка,
професорка кафедри юстиції **Марина СТЕФАНЧУК**

Підпис засвідчую
Вчений секретар
КАРАУЛЬНА
08.05